

[Niels Matthiasen.]

at forslaget overhovedet ikke ville afhjælpe de vanskeligheder, den danske filmbranche befandt sig i dengang. Ej heller ville det skabe mulighed for en fortsættelse af dansk filmkunst, og der skete da det, at folketingsudvalget ganske enkelt sendte hele forslaget tilbage til kulturministeriet med anmodning om en helt ny lov, der kunne tjene sit formål. Kulturminister Bomholt følte ikke, at der gik nogen stykker af ham af den grund, han accepterede henstillingen, og resultatet blev en lov, om hvilken vi i dag kan sige, at den var medvirkende til, at filmbranchen i hvert fald overlevede, og at produktionsapparatet er intakt.

Det er imidlertid på den gamle lov, at den nye bygger, men i dag er den gamle lov forældet. Udviklingen ikke mindst inden for filmbranchen går med syvmilestøvler, og det tager det nye lovforslag ikke højde for. Derfor mener socialdemokratiet, at det er et dårligt lovforslag, og jeg tror ikke, at kulturministeren kan gøre filmen en større tjeneste end at følge sin forgængers eksempel og komme med et nyt, fremadrettet og fornuftigt forslag.

Det nye lovforslag er blevet lanceret, som om bevillingssystemets afskaffelse var et af de største og mest afgørende fremskridt. Alene dette viser lovforslagets ringe kvalitet. Spørgsmålet om bevillingssystemet — lad mig sige, at jeg i dette spørgsmål er ret lidenskabsløs — er uvæsentligt i forhold til en række andre ting. Skal bevillingssystemet afskaffes, hvad en mulig dansk indtræden i fællesmarkedet vil betyde, og hvad i øvrigt også en række andre forhold kunne pege på, drejer det sig om at finde ud af, hvilke bestemmelser der skal sættes i kraft for at forhindre biografkæder, som lukker mulighederne for fri distribution af film. Man må også gøre sig klart, at en række organisationer og institutioner med ideelle formål risikerer at skulle afgive deres bevilling og dermed deres indtægter, hvilket vil sige, at man så formentlig over finansloven må fremskaffe de nødvendige midler til det ideelle arbejde. Men noget hovedpunkt kan dette aldrig blive. Der er andre ting, der er vigtigere i denne lov.

Ministeren understregede i sin fremsættelsestale, hvilken vanskelig situation biograferne er kommet i. Det kan også klart påvi-

ses, at billetsalg, omsætning og fortjeneste er faldet foruroligende stærkt i det sidste år, og det må vel ses som et forsøg på hjælp, at bevillingsafgiften skal bortfalde, og at billetafgiften skal nedsættes fra 15 pct. til 12½ pct. Bevillingsafgiftens bortfald vil ikke betyde noget for de virkelig vanskeligt stillede biografer, for de er i forvejen undtaget, og de 2½ pct. i nedsættelse af billetafgiften er vist kun en hjælp, der forlænger døds-kampen for vanskeligt stillede biografer. Skal det have nogen virkning, må nedsættelsen mindst være 5 pct., altså ned til 10 pct. Det vil til gengæld ramme filmfonden føleligt og dermed produktionsstøtten, støtten til kortfilm, filmskole og andre ting, og med den udvikling, der er i gang med færre og mindre biografer og med konkurrence fra tv og i hvert fald for en kommende periode fra kassetter, er det tvivlsomt, om den forelåede støtteordning vil slå til.

Principielt må det være rigtigt, at filmkunsten ligestilles med andre kunstarter og får sin støtte over finansloven, mens billetafgiften, så længe den opretholdes, må indgå i statskassen. Jeg har imidlertid ret klart på fornemmelsen, at denne tanke ikke vil få nogen særlig god modtagelse hos finansministeren. Det er der vel ikke så mange forslag om udvidelse af kulturelle støtteordninger som vil få i øjeblikket. Alligevel er det så ikke værd at overveje: hvad vil det betyde, hvis man på alle kulturelle områder, altså ikke bare for film, men også for teater, bøger, tidsskrifter og andre aktiviteter, refunderede moms? Man undgår undtagelsesregler, som alle finansministre uanset partifarve er imod, men man fører pengene tilbage til sagsområdet. Det ville lette de kulturelle aktiviteter væsentligt.

Interessen samler sig naturligvis først og fremmest om kapitel 4, der handler om filmfondens formål og dens administration. Det er efter min mening et fremskridt, at præmieringen erstattes med en rigtigt tilrettelagt tabsudligning, som skal gives efter kvalitetsvurdering, men dermed er det gode vist også sagt for § 14's vedkommende. Det er urimeligt, at en nyordning ikke sikrer, at filmfonden kan optræde som medproducent eller selvstændig producent, hvor særlige ting taler derfor. Det er urimeligt, at man ikke sikrer oprettelsen af en maskinstation og fællesanlæg, hvorfra apparatur og andre